

קהילה יקרה שלום,

החודש קיימנו האגודה לחינוך מיני בישראל וקהילת מחנכי ומחנכות המיניות את הכנס השנתי של חינוך למיניות במכללת גורדון בחיפה. זאת הזדמנות להודות לצוות המארגנים של הכנס על ההשקעה והנתינה ועל הצלחתו של הכנס, ועל כך שדאגו לבחור לנו את מיטב הנושאים המשמעותיים והמותאמים לפרופסיה של החינוך המיני ולתקופה הזאת של שנת משבר.

הכנס נגע במגוון נושאים ובמגוון קהילות ותרבויות בחברה הישראלית מתוך ראייה רב תרבותית ודאגה לתת מענה לכלל הקהילות בישראל. לאור הצלחתו של הכנס ומתוך הצורך שזיהינו בשטח, אנו עובדים כעת על יצירת שני כנסים בשנה, על מנת לתת מענה רחב יותר לפרופסיה ולקהילה של החינוך המיני בישראל.

כחלק ממטרות האגודה לחינוך מיני בישראל להקים פורומים שונים שידאגו לקדם קהילות ספציפיות, אחד הפורומים שהתחיל לפעול כבר הוא הפורום של החברה הערבית בהובלתי, עם שמונה מחנכות ומחנכים נוספים למיניות - ממיטב האנשים העוסקים בחינוך מיני בחברה הערבית. יחד אנו הולכים לעמוד מול אתגר מאוד קשה, על מנת להעלות את נושא החינוך המיני בחברה הערבית לסדר היום של החברה במערכת החינוך הפורמלית והבלתי פורמלית. הפורום התאגד לפני שלושה חודשים ופועל היום על בניית חזון ומטרות לקידום הנושא בחברה הערבית, תחת חסותה של האגודה לחינוך מיני בישראל. אנו נפגשים פעם בשבועיים באופן אינטנסיבי. כמו כן נפגשנו עם חברי הוועד המנהל של האגודה על מנת להתארגן לתחילת העבודה שלנו באופן רשמי, כפורום החברה הערבית באגודה לחינוך מיני בישראל.

בנוסף, אנו בוועד המנהל נערכים לקראת שנת הפעילות השנייה של האגודה שתחל בחודש ספטמבר, עם תחילת שנת הלימודים. האגודה תציע מגוון רחב של פעילות לשנה הבאה כגון הרצאות מקצועיות, מפגשי קהילה ועוד מגוון תכניות שנחשף בהמשך. זאת ההזדמנות להזמין את כלל חברי וידידי האגודה לחדש את החברות שלהם לפני תחילת ספטמבר ולהנות מכלל ההטבות שמציעה האגודה, ולהזמין עוד מחנכים ומחנכות למינית להצטרף אלינו ולהיות חלק מהבית המקצועי החם שמעניקה האגודה לחינוך מיני בישראל.

לסיום, אני מאחל לכולנו במיוחד בימים קשים אלה, שקט ורוגע החזרת החטופים וסיום המלחמה. ויהיה שלום בין העמים.

נידאל מוסא

פסיכולוג חינוכי מומחה, מטפל ומדריך.
חבר הוועד המנהל באגודה לחינוך מיני בישראל.

סקס אחר בצל המלחמה

הכנס ה-21 ללימודים להט"בים וקווירים באוניברסיטת תל אביב.

ביום חמישי ה-1 באוגוסט החל מ-14:00 ועד 20:30.
הכנס יתקיים באוניברסיטת תל אביב, אולם כס
המשפט הפקולטה למשפטים. הכניסה חופשית.

לפרטים נוספים ולהרשמה

אירוע תרבות #1:

ההצגה 'כלבה טובה ירושלים'

שמחות להזמינכם לאירוע התרבות הראשון של האגודה: צפייה משותפת במופע - כלבה טובה ירושלים. המופע 'כלבה טובה ירושלים' עוסק בתודעה אישית וקולקטיבית של גופניות, מיניות והפוליטיקה העדינה והמורכבת שבין מרחב פרטי וחברתי. ההצגה מתארת את מסע ההתבגרות הנשי: מילדה, נערה לאישה במרחב הישראלי והיא מומלצת ביותר לכל מי שעוסקת בחינוך מיני.

בתום המופע תתקיים שיחה עם היוצרת הילה גולן
ודיון בהנחיית סהר גל, בו נחבר את המופע
לעולמות המקצועיים שלנו. ההצגה תתקיים ביום
א', ה-15/9, בתיאטרון הזירה, ירושלים. מספר
הכרטיסים מוגבל בהחלט.

לרכישת כרטיסים

ההרשמה לחברות / ידידות באגודה לשנת הפעילות תשפ"ה החלה!

בואו להיות חברות.ים וידידות.ים של האגודה לחינוך מיני בישראל ותוכלו גם אתם להיות חלק מקהילה מקצועית עשירה ומגוונת, להנות מהטבות, פעילויות ואירועים מקצועיים ולהישאר מחוברות.ים לשטח. **הנרשמות.ים במהלך חודש אוגוסט יוכלו להנות מהטבה של 10% על דמי החברות/ידידות השנתיים.** החל מחודש ספטמבר, דמי החברות והידידות השנתיים יעלו ש"ח 275 ו-165 ש"ח בהתאמה.

להרשמה>>

כבר חברות.ים/ ידידות.ים שלנו ומעוניינות.ים לחדש חברות? קיצרנו את התהליך עבורכם! הזמנה לחידוש ההרשמה תשלח אליכם בקרוב.

האגודה מעודדת מנחות ומנחים בשדה שלא קיבלו את הכשרתם תחת הסטנדרט המקצועי המלא להרשם כחברות.ים באגודה במהלך 2024 תחת הסטנדרט המקל ובכך לבסס את זכאותם לחברות באגודה ללא צורך בהשלמות.

מהרו להירשם!

חשוב לדעת! החל מה-1.1.2025 האגודה עוברת לפעול תחת הסטנדרט המקצועי המלא בלבד.

מה זה אומר?

בשנים 2023-2024 אפשרה האגודה לתוכניות הכשרה לקבל הכרה, ולמנחות ומנחים להתקבל לחברות באגודה על בסיס סטנדרט מקצועי מקל. החל מהראשון בינואר 2025, תוכניות הכשרה המוכרות באגודה יצטרכו לעמוד בסטנדרט מקצועי מלא כפי שמפורט **כאן**. כמו כן, מנחות ומנחים שלא נרשמו כחברות באגודה בשנים 2023-2024 ידרשו לעמוד בסטנדרט מקצועי מלא, דהיינו, להראות שהם עברו הכשרה תחת תכנית הכשרה מוכרת (למעט מקרים חריגים). חברות.ים שהשלימו את הרשמתם בשנים הקודמות ל-2025 יוכלו לחדש את הרשמתם מדי שנה על בסיס קבלתם, מבלי להמציא מסמכים נוספים.

בקרוב..

מעבר לסטנדרט
המקצועי המלא

יום העיון בנושא חינוך למיניות בשנת משבר: שבירה, שגרה, יצירה.

ב-11.7.24 קיימנו את יום העיון השנתי של האגודה לחינוך מיני בישראל במכללה האקדמית גורדון חיפה והיה מפגש משמח ומעשיר. יום העיון השנתי הוא אירוע השיא של הקהילה המקצועית שלנו, והוא מפגיש את קהילת החוקרים והחוקרות, המחנכים והמחנכות והיזמים והיזמיות בשדה החינוך המיני. יום העיון התקיים זה שנתו הרביעית, ועסק השנה באיך עושות ים חינוך למיניות בשנת משבר. מקורו של יום העיון ביוזמה פרטית של חברות האגודה ד"ר נועה נופר וסתר גל, כאשר בשנתיים האחרונות, כחלק מהתהליך של הסדרת הפרופסיה והקמת האגודה לחינוך מיני בישראל, יום העיון עבר בהדרגה לידיים של האגודה והשנה הפך רשמית להיות תחת חסותה. כבכל שנה, גם השנה הציגו מיטב הדוברים והדוברות המקצועיים ביותר בתחום. הכרטיסים ליום העיון אזלו מראש והזכירו לנו כמה המפגשים האלו נחוצים ומשמעותיים לקהילה שלנו.

המושב הראשון של יום העיון התחיל כמובן באירוע המכונן של השנה - אסון 7 באוקטובר. כשם שאי אפשר להתעלם ממנו דרך משקפיים בטחוניים, אזרחיים, כלכליים - כך גם מזווית הראיה של החינוך המיני זהו אירוע הדורש תשומת לב. בהרצאות שנשמעו בתחילתו של היום בחנו את מה שקרה לנו ב-7 לאוקטובר ואת התרומה המקצועית שלנו להקלה על האירועים. המושב נפתח עם שלומית הברון ועם פניות שמגיעות מהורים מאז תחילת המלחמה, יונינה רובינשטיין שיתפה אותנו בפרויקט מוגנות שנעשה במרחבי הפינוי, זהבה טמיר הציפה בפנינו את האתגרים והזדמנויות בהכשרות במורות ים, רוני נוף מלץ שיתפה בממצאים מעניינים (ומטרידים) ממחקר אחרון שנערך על השפעות החשיפה ברשת לתכני פגיעה מינית במלחמה על נערות ונשים צעירות, וד"ר רחל לוי הרץ סיימה עם הזמנה לחינוך למיניות מבוסס פגיעות. **במושב השני** יום העיון התכנס אל המוכר והידוע, אל השגרה. שגרה נתפסת בדרך כלל כמשעממת ונטולת זוהר, אבל בהקשר שלנו להחזיק שגרה - זו גבורה. המושב עסק בעניינים שגורתיים, שגם הם קרו השנה: נמרוד איוניר וטל קפלן דיברו איתנו על איך עושות ים חינוך מיני לנערים בסיכון, תהילה סרי-גריןצוויג שיתפה אותנו בממצאים מהמחקר שלה על חינוך למיניות בחברה הדתית, אלפי גלברד נתן לנו טיפים על מה לעשות כשסדנה מתפרקת, עורייב עווד חשפה בפנינו את עולמם של הומואים צעירים פלסטיניים בישראל ואיתי אמדורסקי הזכיר לנו כמה חשוב לחנך לאהבה.

המושב השלישי, עסק ביצירה ונתן זווית נוספת על חינוך מיני שנעשה דרך אמנות ומרחבים נוספים. שקד בשן סיפרה לנו על האמנות שלה (וברגע נדיר גרמה לכולנו לבכות מרוב צחוק), ענת אסודי היזזה אותנו ועמדה על הקשר בין פעילות גופנית ברוח בודי-פוזיטיב וחינוך למיניות, ויותרם נתנאל סיים עם ספוקן וורד שלא השאיר באולם עין יבשה. הכנס הסתיים באווירה אופטימית, כי בלי אופטימיות - אי אפשר לעשות חינוך מיני.

מידעון זה מוקדש ברובו ליום העיון ומאגד חלק מתקצירי ההרצאות שזכינו לשמוע. אנו שוב רוצות להודות לכל מי שלקחה חלק ביום הנפלא הזה, על הקלעים, מאחוריהם ולפניהם.

[גלריית תמונות מיום האירוע ניתן למצוא כאן.](#)

תורת אמך: חינוך למיניות בחברה הדתית תהילה סרי-גרינצויג, מנחה למיניות בריאה, מרצה להורים וצוותי חינוך

"בגלל שלא קיבלתי. לא קיבלתי כלום. כאילו אמרתי, כשאני אהיה אימא זה יהיה אחרת. אבל גם את זה לקח לי זמן לבנות. זה לא הלך עם (הילדים) הראשונים, זה התקדם... משתדרגת. בסוף זה מסע למידה פנימי. אם לא קיבלת את זה, זה להוליד, יש מאין, זה לייצר משהו שאין אותו." את המילים האלו שיתפה אחת המרואיינות במחקר התזה שלי, בהנחייתה של פרופ' מיה לביא אג'אי. במחקר אני מבקשת להבין את חוויותיהן של אמהות בחברה הדתית-לאומית בחינוך המיני של ילדיהן מהגיל הרך ועד לבגרות. מילותיה משקפות את האתגר איתו מתמודדות אמהות דתיות כאשר הן מבקשות להעניק לילדיהן חינוך מיני, אך הן למעשה צריכות לייצר שפה חדשה. שפה שהן לא גדלו עליה ודורשת פתיחות ונינוחות מול נושא רגיש כמו מיניות.

כמו לכולם, בחינוך מיני קיימים אתגרים רבים, כגון: מבוכה, מחסור בידע ובכלים, חרדה מפגיעה מינית שמנהלת את השיח, קושי במיניות האישית ועוד. **אמהות ומחנכות דתיות, בנוסף לכל אלה, מתמודדות לעיתים עם מפגש בין שני עולמות ערכיים. האחד, נאמנות להלכה היהודית והשני, רצון להעניק מסרים חיוביים כלפי המיניות והגוף.** לעיתים מפגש זה מייצר קונפליקט, ובייחוד כאשר ילדים בוחרים בדרך אחרת שלא על פי ההלכה, מה שמאתגר את מערכת היחסים שבין הורים לילדיהם. כאשר שאלתי על האפשרות לדבר על שימוש באמצעי מניעה עם מתבגרות ומתבגרים שנמצאים בזוגיות ולא שומרים נגיעה, אמהות רבות הביעו את הצער שזה יגרום להן או את תחושת הכישלון בחינוך. אך לצד התחושות המורכבות האלו, הן הביעו גם את הרצון להמשיך ולהיות כתובת עבור ילדיהן, כפי שאחת מהן אומרת: "זה לא יהיה לי קל. אבל זו אחריות שלי". המורכבות הזאת מבטאת את הקונפליקט בין הרצון להעניק חינוך מיני לבין חשש שמא המידע ייתן לגיטימציה להתנסויות מיניות, ויסתור למעשה את החינוך הדתי שמכוון את מימוש המיניות לחיי נישואים. הקונפליקט הזה נוכח. גם אם אנחנו יודעות שחינוך מיני לא בהכרח מביא לכל אלה, עדיין החשש וחוסר הנוחות לדבר על משהו שאסור הלכתית קיימים.

אתגר נוסף של אמהות דתיות הוא החינוך לצניעות. חלקן מבקשות למצוא דרך לחנך את בנותיהן לצניעות בלבוש, שתהיה שונה ממה שהן חוו כנערות. הן מבקשות שלא לעשות העברה בין-דורית למסרים השליליים שחלקן ספגו, כמו שיח שמתמקד ב"אסור" ו"לא בסדר", או שמעביר מסר שהגוף הוא דבר שצריך להסתיר, ולכן הוא לא יפה, לא טוב, לא מכובד ואפילו "מגעיל". כל המרואיינות, וכך גם אני וחברותיי, מכירות את הנזקים שבשיח שלילי על צניעות מהחוויות כילדות וכמתבגרות, ולמרות זאת לא מוותרות על ערך הצניעות, אלא מבקשות לדייק את השפה, כמו במסגרת, ולמצוא דרך אחרת להעביר את אותו הערך בשפה חיובית ומתוך כבוד והערכה לגוף.

כאמור, המפגש בין השיח של מיניות בריאה לבין השיח של שמירה על ההלכה מביא לא פעם להתנגשות ודורש פיתוח של שפה חדשה. זו צריכה להיות שפה שמכירה במורכבות ובקונפליקטים, אך גם מנכיחה שיח חיובי. מדובר בהתפתחות מבורכת שבסופו של דבר גם מדויקת יותר עם הערכים של ההלכה היהודית, שבמהותם מתייחסים למיניות ולגוף כאל דברים יפים וחיוביים.

ההתפתחות הזאת מתרחשת בחברה הדתית כבר יותר מעשור. המרואיינות התייחסו לתהליך הבין-דורי שהן חלק ממנו, ולהיותן חלק מדור מעבר שמדבר שפה אחרת. הן מרגישות לעיתים את כובד המשקל ואת האחריות על כתפיהן. גם אנחנו, כמי שבעצם שותפות לפיתוח שדה שהוא יחסית חדש יכולות להזדהות עם התחושה הזאת. אחת מהאמהות מרגיעה ואומרת: אנחנו "חרוז בשרשרת" הזאת, חלק מתהליך גדול יותר. אנחנו עכשיו רצות "עם המקל ביד", ויבוא יום שהילדים שלנו יתפסו אותו וימשיכו את הדרך הזאת, כאשר להם כבר יהיה יותר קל. בינתיים, נמשיך להתמודד עם הקונפליקט ולפתח שפה חיובית בנאמנות לעולם הערכים של היהדות.

"הגוף קופא - אבל אני ממשיכה": חינוך מיני מבוסס פגיעות ד"ר רחל לוי הרץ, התוכנית ללימודי מגדר, אוניברסיטת בר אילן

בחברה המערבית פגיעות נתפסת כחולשה, חשיפה מוגברת לסיכונים, סכנה לפגיעה. ספציפית בנוגע לנערות, הפגיעות שלהן מקושרת עם מה שהספרות מכנה "נערות בסיכון". מי שפגיעה נתפסת כמי שמתמודדת עם סיכונים רבים ועם ההיתכנות להפוך לקורבן. בתפיסה חברתית ותרבותית כזו, פגיעות היא בלתי נסבלת ויש להתגבר עליה או להתרחק ממנה. אך למעשה, במאה ה-21, בפרט בשנים האחרונות ובמיוחד בשנה האחרונה, אנחנו חיות בעידן של פגיעות מועצמת. פגיעות זו מועצמת עוד יותר במיקומים חברתיים, תרבותיים ומגדריים שונים, אך למעשה היא משותפת לכולנו.

הדימויים האלה של פגיעות עומדים בניגוד לייצוגים תרבותיים שמעודדים נערות ונשים צעירות להיות חזקות, חסונות, לבטא אחריות אישית, לבטא כח נשי ולהיות מועצמות. נערות מצופות לבטא את המיניות שלהן בחירות, לבחור בחירה חופשית ולבטא את הרצונות המיניים שלהן בצורה בהירה ואסרטיבית. העצמה מינית הפכה להיות ציווי תרבותי שכל נערה ואישה צעירה אמורות לשאוף אליו. כיוון שנערות ונשים צעירות מתמודדות בכל זירה עם פגיעות מינית וחברתית מועצמת וכיוון שהדימוי התרבותי של פגיעות מנוגד לדימוי התרבותי של כח נשי, לעיתים קרובות הן מנרמלות אלימות וזאת כדי להרחיק את עצמן מנרטיבים של קורבנות ופגיעה, וזאת כדי לא להיתפס כמי שלא שמרו מספיק טוב על עצמן.

הפגיעות של נערות ונשים צעירות מועצמת בשדה המיני גם בגלל שלושה מאפיינים נוספים שהם יותר "סמויים" או "נורמטיביים". ראשית, חלוקת התפקידים המגדרית שעברה שינויים רבים בתחומי ההשכלה, ארגוני עבודה ובספירה הפרטית, אבל המחקר מראה שנותרה שמרנית ועיקשת בכל הנוגע לחיזור ואינטראקציות מיניות. חלוקה הטרנסקסואלית זו משמרת יזמות ופרואקטיביות גברית אל מול תגובתיות ופאסיביות נשית. נערות ונשים צעירות נותרות בשדה המיני בעמדה תגובתית שמעצימה את הפגיעות שלהן. שנית, נערות ונשים צעירות עדיין צריכות להתנהל ולבטא את עצמן ביחס לפרקטיקות מיניות וחברתיות מחפצות, כך שבזירות מיניות וחברתיות רבות, הן חוות מגע או התייחסות לגוף שנתפסים "כנורמטיביים", ומהווים למעשה חלק מהמשחק החברתי. שלישית, השיפוט החברתי את התנהגותן המינית עדיין מוקפד וטומן בחובו slut shaming, ביוש של נערות שבחרות להיות פעילות מבחינה מינית או נערות שבחרו בחירות "לא נכונות" מבחינה חברתית. כך משומר סטנדרט כפול, כאשר מצד אחד נערות מצופות לבטא את המיניות שלהן ולהגיב לניסיונות של נערים, אך מצד שני הן נשפוטות בחומרה במידה והן חורגות מטווח התגובות המצופות מהן. אם לא די בכך, הפגיעות של נערות ונשים צעירות מועצמת במיוחד לאור המאורעות הקשים מאז השבעה באוקטובר. החשיפה המוגברת לאלימות מינית קשה כלפי נשים צעירות, ההתעלמות מאלימות זו מצד ארגוני הנשים בעולם ובכלל והמאבק הציבורי להעלאת המודעות לפשעים שקרו וקורים, הציפו בייצוגים תרבותיים של נשים צעירות קורבנות אלימות מינית.

מצד אחד, נדרשה פעולה ציבורית ברורה אל מול הפשעים שנעשו. מצד שני, החוויות הקשות הולאמו מהנשים שחוו וחוות אותן, והפכו לחלק מהמאבק, כך שנערות מפנימות את המשמעות של להיות קורבן לאלימות מינית. להיות האשה בשמלה האדומה, חטופה עם בטן של היריון, או להיות א' מהאונס באילת וכו', כלומר הן נותרות ייצוג תרבותי ולא סיפור אישי שיש לנפגעת שליטה עליו. המצב הזה מעצים מאוד את הפגיעות של נערות ונשים צעירות ומעודד אותן להתרחק עוד יותר מנרטיבים של קורבנות או פגיעה, ולנרמל אלימות ופגיעות מגדרית "קלה" בחיי היום יום שלהן.

לכן, האתגר שלנו כנשות ואנשי חינוך הוא להצליח לייצר שפה שמתארת את הפגיעות ואת היכולת לפעול באופן שאיננו רדוקטיבי, באופנים שאינם מנוגדים זה לזה, באופנים שמאפשרים להבין את הפגיעות כחלק בלתי נפרד מההתמודדות היומיות של נערות ונשים צעירות ובמקביל כמשאב לפעולה ולביטוי. **חינוך מבוסס פגיעות מתבסס על תיאוריה פמיניסטית של פגיעות, שבגדול ומאוד בכלליות מתייחסת ל-3 מאפיינים של פגיעות שהופכים אותה לאינהרנטית ומשותפת לכולם:** אנחנו חיים וחיות בגוף שחשוף באופן תמידי לפוטנציאל של פגיעה. אנחנו חיים וחיות תמיד ביחס למבנים של כח ויחסים חברתיים שמופעלים עלינו. אנחנו זקוקים וזקוקות תמיד בהכרה חברתית ותרבותית בנו.

ההבנה של הפגיעות כאינהרנטית לחיים האנושיים מאפשרת לנו להכיר בכך שהיא תמיד נוכחת. אם כן, אני מזמינה אתכן. לחשוב על חינוך שרותם את הפגיעות כמשאב ולא רק מנסה לצמצם אותה ככל שניתן (מטרה שהיא כמובן ראויה בפני עצמה). לחשוב על פגיעות כמשאב ליצירת פדגוגיה חלופית. אני אנסה להדגים רעיונות אילו באמצעות שלושה עקרונות של חינוך מבוסס פגיעות עם טעימה על קצה המזלג מתוך ממצאי מחקר הדוקטורט שלי שנערך בהנחיית פרופ' מירי רוזמרין בתוכנית ללימודי מגדר בבר אילן, ועסק בביטוי המיני של נערות ונשים צעירות במרחבים של פגיעות מועצמת. **העיקרון הראשון מתייחס להעלאת מודעות למאפיינים הגלויים והסמויים של הפגיעות המינית והחברתית המועצמת של נערות ונשים צעירות.**

מור מספרת: "בנים חרמנים אז מותר להם, בגלל שכולם יודעים שהם חרמנים ומצפים מהם להיות חרמנים, אז מרשים להם מה שהם רוצים. אבל בנות צריכות להיות יותר עדינות, מחכות שמישהו יבוא אליהן. זה כמו הנסיכה שצריכה שיצילו אותה. בנות עדינות ולא מתחילות את האינטראקציה המינית. זה התפקיד של בנים".

כשנערות חוות מגע אנונימי על גופן במהלך מסיבה, רובנו מיד נבין את ההחפצה, הפגיעות המועצמת ואת הפגיעה באוטונומיה שלהן. אבל הציטוט של מור מתייחס לחלוקת תפקידים מגדרית מקובלת וכמעט שקופה. חלוקת תפקידים מגדרית שמשמרת נערות בעמדה תגובתית ומגבילה מאוד את אפשרויות הביטוי והפעולה שלהן.

העיקרון הראשון אם כן מתייחס לצורך להעלות מודעות למאפיינים הסמויים האלה של פגיעות שנערוות מתייחסות אליהם בצורה מאוד מנרמלת. כאשר חינוך אני מבקשת לייצר מרחב שבו לא רק שאיננו מנרמלות או מתרחקות מפגיעות, אלא חושפות את כלל המאפיינים שלה, וכפי שאציע בהמשך באופן שמאפשר ניכוס מחדש של העמדה הפגיעה, כעמדה שמאפשרת התמודדות ופעולה. היכולת של נערות להיות מודעות ולהבין את כלל המקורות שמזינים את הפגיעות שלהן, משולבת ביכולת להכיר בפגיעות הזו כמצב המשותף לכולן ולא כמצב אישי שלהן, מאפשרת מחשבה מחדש על אפשרויות הפעולה הזמינות להן יחד.

העיקרון השני מתמקד בהקניית מיומנויות הקשבה לגוף הפגיע. נירה משתפת בחוויות שלה במסיבות בהן היא משתתפת. חשוב להדגיש שהיא לא מתייחסת לאירוע של אלימות מינית, אלא להתנהגויות מיניות "נורמטיביות" במהלך המסיבה:

"ברגע שנוגעים בך - בחור שאת לא מכירה, לא רואה מי עושה את זה, הגוף שלך קופא. יש לך את הקפיאה הזו. הוא פשוט עוצר כזה, את ממשיכה."

הציטוט של נירה ממחיש את האופן בו הפגיעות של נערות ונשים צעירות מגולמת בגוף שלהן. גם אם נירה ממשיכה ולא נעצרת בגלל האיתותים של הגוף הפגיע, הגוף יודע לזהות את הפגיעות. מור מתארת את הדיסוננס בין התחושה שבגוף הפגיע ובין הרצון שלה לבוא לידי ביטוי מיני וחברתי:

"אלה שתי תחושות שהגיעו ביחד, מצד אחד היה לי משהו כיף. אם להיות כנה, זה מרגיש אישור על זה שאת שווה משהו. מצד שני, ספציפית אני, כמו שאמרתי לך, זה קצת הרתיע אותי. זו הוכחה טובה שמשהו רצה לבוא ולהתחיל איתי, אבל אני לא בטוחה כמה רציתי את זה."

מור מתארת כיצד היא מודעת לשני דברים מנוגדים שקורים במקביל: הגוף הפגיע מסמן את מה שלא נעים לה ואילו היא רוצה להשיג רוח בזירה המינית. ניכוס הפגיעות המשותפת של נערות ונשים צעירות מלווה בהקניית מיומנויות להקשבה לגוף הפגיע שמסמן עבורן רגעים של פגיעות מועצמת, מעוררים מודעות לפוטנציאל הטרנספורמטיבי של הגוף וליכולת של נערות ונשים צעירות להתנהל אל מול הפגיעות שלהן כשהן מבטאות את עצמן מבחינה מינית.

העיקרון השלישי מבקש לבסס את ההתמודדות של נערות ונשים צעירות עם פגיעותן על היחסים הנרקמים ביניהן ומבוססים על פגיעותן המשותפת. מיה משתפת בביטוי המיני שלה המבוסס על היחסים שלה עם חברה שלה:

"באתי למסיבות האלה עם הכוונה "לתקוף", אז נגעו לי בתחת כי רציתי. יש לי שותפה, אנחנו בולטות בין כולם. ואנחנו רוקדות אחת עם השנייה, פרובוקטיביות וסקסיות. ובנים מסתכלים ואז כל אחת מאיתנו מסתובבת למישהו ובזמן שאנחנו מתנשקות, אנחנו מחייכות אחת לשנייה."

הריקוד, המגע וקשר העין בין מיה וחברתה מתארים את היחסים מבוססי הפגיעות המעניקים להן את הבטחון להשתתף באינטראקציות מיניות מזדמנות. כמו שנינה מתארת:

"אנחנו באות יחד וזה כאילו שאנחנו רוקדות יחד במעגל ויש לנו girl power ואף גבר לא יכול להפריד בינינו. אבל לפעמים זה במטרה להיות עם מישהו, אז אנחנו נותנות אחת לשנייה את החופש לעשות את זה."

המחקר ממחיש כיצד נערות ונשים צעירות חוות תחושה של כח נשי שמעצימה את יכולת הפעולה והביטוי שלהן באמצעות מעגל החברות שתומך בשני מובנים מרכזיים: מגן עליהן מפני סיכונים וסכנות אפשריות, מאפשר להן לבטא את המיניות שלהן. המודעות לפגיעות, ההקשבה לגוף הפגיע והיחסים התומכים מבוססי הפגיעות - ממחישים על קצה המזלג כיצד נערות ונשים צעירות יכולות לנכס מחדש את העמדה הפגיעה כעמדה שמאפשרת פעולה, ביטוי ואפילו שינוי.

חינוך מיני מבוסס פגיעות מציע מחשבה אלטרנטיבית על העצמה מינית וכח נשי. מצד אחד, הוא שם זרקור על אי הוודאות עימה מתמודדות נערות ונשים צעירות כתוצאה מהפגיעות המגדרית והמינית המועצמת שלהן. אך במקביל, הוא מבקש לרתום את הפגיעות כמשאב לפעולה. ניכוס מחדש של העמדה הפגיעה, שעל אף ההגבלות שהיא מייצרת, מאפשרת גם פעולה וביטוי בדרכים ספציפיות שמסייעות לנערות ונשים צעירות להתנהל ביחס לפגיעותן מבלי לוותר על ביטוי מיני וחברתי. כאשר אנחנו מערערות על הדיכטומיה שמפרידה בין סיכון ופגיעות ובין העצמה וכח נשי, אנחנו מסייעות לנערות ונשים צעירות להתגבר על הנטייה לנרמל אלימות ולהרחיק את עצמן מפגיעות מבוססות מגדר, וזאת כדי להבין בצורה מורכבת את מרחבי הביטוי והפעולה שלהן.

אני מזמינה אתכם לאתגר חינוכי זה של המאה ה-21 שבו נצליח לרתום את הפגיעות המועצמת ואת המשבריות המתמשכת כדי להעלות מודעות דווקא למופעים הסמויים יותר של פגיעות מבוססות מגדר. כך נוכל להפוך את הפגיעות למשאב ליחסים חינוכיים ופדגוגיה חינוכית, מתוך הכרה שגם אם נצמצם את הפגיעות ככל שנוכל, היא תמיד תהיה נוכחת כחלק מהקיום האנושי שלנו.

אהבת נעורים, עולם המבוגרים ומקומנו כמחנכותים איתי אמדורסקי, רכז תכנית "לגעת בזה" לחינוך מיני ומגדרי במעורר. מורה ומרצה לחינוך מיני ומגדרי במגוון מסגרות. חברת הועד המנהל של האגודה לחינוך מיני.

אהבת נעורים – מה היא ומה מאפיין אותה? מהם הזכרונות שאנו נושאים ממנה? כיצד אנו מתייחסות לאהבת נעורים בחיי בנות? הנוער? מה אנחנו מקוות ומאחלים להן בכל הנוגע לאהבה? בשאלות אלה וברבות נוספות אנסה לגעת בהרצאתי.

השיח המסורתי שמתקיים בין מבוגרים וילדים לבנות ובני נוער אודות זוגיות ואהבה מאופיין בחשדנות, מנוהל ע"י מבוגרים ורואה בזוגיות ואהבה בקרב בנות ובני נוער מרחב סיכוני. זהו מרחב שנשלט על-ידי נרטיב שמפרש את הזוגיות והאהבה בקרב בנות ובני הנוער דרך עיני המבוגרים. וזו, לכאורה ההגות הפמיניסטית והשיח הליברלי מאתגרים את הנחות המוצא המסורתיות. בהרצאתי אני בוחנת, דרך חומרי ההדרכה, הידע התיאורטי והנחות המוצא הרווחות, כיצד זרמים חינוכיים אלה למעשה פעמים רבות חוברים להנחות המוצא של השיח המסורתי ושופטים את האהבה בגיל הנעורים דרך הנחות מוצא תיאורטיות או תרבותיות של עולם המבוגרים. וזו השואף לשלוט בעולם בנות ובני הנוער ולנהלו.

בשיח הפמיניסטי אהבת הנעורים מפורשת קודם כל דרך יחסי השליטה המגדריים ובכך פעמים רבות מעוותת את החוויה הממשית של בנות ובני הנוער, מעמידה במרכז השיח את פוטנציאל הפגיעה ומחילה הטרוסקסואליות כפזיה במרכז השיח.

במסורת החינוך הליברלית נראה כיצד גם היא יוצאת מנקודת המוצא של הסכנה. היא אינה אוסרת על קיומן של מערכות יחסים זוגיות ומיניות, אך מתקשה לדון בהם מעבר לגבולות הסכנה, וגם כשהיא נוקטת באסטרטגיה חיובית, ניכר כי עמדתה הבסיסית נותרת העמדה השמרנית של "כמה שיותר מאוחר". כמו כן, החינוך הליברלי מעמיד במרכזו "זוגיות בריאה", דימוי מדומיין של זוגיות רצויה, ובכך מייצר לחצים להתאים לדימוי זוגיות אחיד. שלא מדעת, מסורת החינוך הליברלית גם היא מקיימת פרקטיקות של הטרוסקסואליות כפזיה.

למעשה כלל התפיסות הנ"ל מתאפיינות בגילנות כלפי בני ובנות הנוער, בהטרוסקסואליות כפזיה וביחס הרואה את האהבה כמצב של סכנה. אלה בורות שמנחות. רבות. ים "נופלות" אליהן, פעמים רבות שלא בכוונת תחילה.

למול קרקע תיאורטית זו, אציע לבחון את הפוטנציאלים הגלומים בשיח המאשר את האהבה. החינוך המיני עשוי לעיתים להוות מחסום למאבק באי-צדק, בהיותו זרוע של שליטה וניהול של יצריהם, תשוקותיהם. ומאוויהם. של בנות ובני הנוער. כך הוא משעתק מנגנוני שליטה, פעמים רבות ללא הכרתנו המודעת.

ניתן לגשת לשיח על זוגיות ואהבה עם נערות באופן המאשר תשוקה וסקרנות כפעולות שמחזקות סובייקטיביות מינית, תחושת עצמאות, מצפן מוסרי ומודעות חברתית. פעולה הבוחרת, מתוך השאיפה לרדיפה אחר צדק חברתי, זוגי ומיני עבור הנערים, לסייע להן לבחור האם להתנסות בזוגיות ובאהבה בגילאים אלה, לאפיין את הזוגיות והאהבה ולתת מערך כלים להתמצאות בתוך מרחבים אלה. אל מול מערכות משעתקות, אבחן את הפוטנציאל הגלום בעידוד בנות ובני הנוער לתת דרור ל"רגשות הפורעים" הנמצאים בכל אחת ואחד מאיתנו (אליסון ג'גר, 1989) – רגשות היוצאים נגד הדרישה המדכאת של האחידות, של השגרתי והנורמטיבי. רגשות המובדלים על-ידי אי התאימות שלהם עם הערכים והתפיסות הדומיננטיים. רגשות חתרנים במובן פוליטי ובין-אישי.

בתוך המציאות הקשה שבה אנו מוצפות במראים קשים, בתוך מציאות המלחמה וההתמודדות עם הטראומה הלאומית – ישנו מקום לשוחח על האהבה. האהבה כמקור חיים המחזק ובונה את האדם. אזמין כל אחת ואחד מאיתנו, לעבור מנקודת מוצא של הגנה מפני הרגשות הפורעים שעולים מתוך חיי הנערים והנערות, לנקודת מוצא של **תרגול האהבה וההדדיות. ובתוך תרגול זה, כולנו מפשלים, כולנו לא מדויקים וכולנו לומדים.** אני מציע לראות באהבה התנגדות – לאחידות, לפורנוגרפיה, ליחסי הכוחות ולשעמום. אבקש מכולנו לחנך לתרגול האהבה כאפשרות של חלומות ותשוקות אודות המסעיר והמחייה הנמצא בכל אחת ואחד מאיתנו, ובכל אחת ואחד מהם.

SIZE INCLUSIVE FITNESS: דימוי גוף חיובי, מודלינג, העצמה -

או: מה הקשר בין פעילות גופנית לחינוך מיני?

ענת אסודי, אקטיביסטית דימוי גוף חיובי ופעילות גופנית לכל מידה, מרצה, מנחה סדנאות דימוי גוף והשתלמויות מקצועיות על התאמת פע"ג לגוף גדול, יוצרת תוכן, מדריכת פילאטיס בכירה ובוגרת BA ותעודת הוראה מטעם האקדמיה למחול.

אם תעצרו פה כדי לקרוא את תקציר ההרצאה שלי, אבקש שתשימו לב לתחושה בעורף, בגב, האם נוח בישיבה הזו?

בואו נשים לב לעובדה המעניינת שגם כשאנחנו נדבר ונלמד על גוף ומיניות מיטיבה – עדיין נעשה זאת בישיבה. כשהראש עובד, והגוף – דומם ועצור. כך נהוג להאזין להרצאות בכנסים, וכך נהוג ללמוד: בישיבה, הראש עובד – והגוף לא זז.

בהתבוננות על תינוקות פעוטות וילדים עד גיל 6 לערך, נראה שלמידה היא חוויה רב חושית שמערבת תנועה ונוכחות גופנית. מתי זה משתנה? בכיתה א', מלמדים אותנו שלמידה מתרחשת בישיבה. מלמדים אותנו שבשיעור הגוף צריך לא לנוע ולא להפריע. מתי מותר לזוז? בהפסקה. וגם בשיעורי ספורט, או כפי שהוא משוים במערכת החינוך - "חינוך גופני".

בשיעורי חינוך גופני נלמד שתנועה מקושרת למספרים והישגים: הפסדים ונצחונות, מהירות בריצת 2000 מטר וכמות החזרות במתקני המתח. מאוחר יותר, בני נוער יגלו דרך פלטפורמות מדיה שונות שיש מספרים נוספים המקושרים לפעילות גופנית: קלוריות, הצרת היקפים, הורדת אחוזי שומן והעלאת אחוזי שריר. **בשורה התחתונה: פעילות גופנית היא כלי לשינוי ומשטור המראה. פעילות ממוקדת מראה.**

גם בחדר הכושר וגם בחדר המיטות, הגוף *אמור* להראות אסתטי | מהודק | פתיוני. **SIZE INCLUSIVE FITNESS** היא דיסציפלינה המעודדת מרחבי כושר בטוחים וחיוביים, שבמרכזה עומדת גישה נייטרלית למראה (WEIGHT NEUTRAL APPROACH). במרחבים כאלו של פעילות גופנית הדגש יהיה על התאמת התרגול אל מבנה וצרכי הגוף, **והמיקוד יהיה לא בשינוי המראה אלא בתחושות הגוף**, כגון: מאמץ, הנאה, עונג, סיפוק, חיבור, כאב, גבולות ועוד.

אם נצליח להסיט את המבט מאיך הגוף אמור להראות ונתמקד באיך הגוף אמור *להרגיש* - נגלה שיש קשר הדוק בין פעילות גופנית מיטיבה, קשובה ומכלילה לחינוך למיניות בריאה: המזרן יכול להיות "חדר הכושר" לכל העקרונות של חינוך למיניות מיטיבה: לחוויות שמלמדות בעלות וסוכנות על הגוף.

האם בהרצאה שלי הקמתי אולם של 200 איש על הרגליים כדי להדגים וליישם את הכלי של חיבור לגוף ולמידה דרך הגוף? חד משמעית כן.

תודה לאגודה לחינוך מיני בישראל שהזמינו אותי לקחת חלק ביום עיון כל כך רלוונטי, מקצועי רגיש ומרתק.

למידע נוסף, רשתות חברתיות, פודקאסטים ועוד – [ניתן ללחוץ כאן](#).

לב פתוח, גבולות יציבים - קבוצות תהליכיות לנוער בסיכון נמרוד אינר וטל קפלן - מייסדים ומנהלים שותפים של "נקודת מפגש - מיניות ויחסים בגובה העיניים".

אחת המטרות שלנו בנקודת מפגש היא העבודה עם האוכלוסיה המאתגרת של נערים בקצה רצף הסיכון - בפנימיות, קידום נוער, בכיתות אגף שח"ר, בצבא ועוד. פעמים רבות אנשי חינוך בכלל ואנשי חינוך מיני בפרט נמנעים מלעבוד עם בני נוער אלו. החזקת הסטינג והמשמעת מאתגרת, התכנים שעולים יכולים להיות קשים ומציפים. עם זאת, ברור לנו שבני הנוער האלה זקוקים במיוחד לחינוך מיני איכותי - דווקא עקב ריבוי הפגיעות (הן מהצד הנפגע והן מהצד הפוגע) ומצבי החיים הקשים איתם הם מתמודדים. בחרנו להביא כמה סיפורים שטומנים בחובם מסקנות מרכזיות מהתהליכים האלה.

להציב גבולות מבלי לאבד את הקשר

קיימתי תהליך חצי שנתי של חינוך למיניות מיטיבה לקבוצת נערים בפנימייה. כשנכנסתי למפגש הראשון הרגשתי שאני נכנס למרחב כאוטי ולא מווסת - ילדים רבים, זורקים חפצים, מקללים ובעיקר נותנים לי את ההרגשה של "אין לך מה לחפש פה, היו פה לפניך ויהיו אחרריך". המפגש עם הכאוטיות שלהם יצר כאוטיות בתוכי. מתוך התחושה זו אנחנו עלולים להיקלע ל"מטוטלת" - להיכנס לעמדה של ויתור והיעדר סמכות, או להציב גבולות נוקשים ולא מתקשרים. מתוך הניסיון שלי בעבודה עם נערים אלו ידעתי שאני צריך לנשום עמוק, להרגע ולהתווסת לפני שאני מגיב. זה לא הגיוני שאנחנו נדרוש מהם להרגע ולהתווסת כשאנחנו בעצמנו נמצאים במקום מעורער. כשאנחנו נמצאים עבורם כמו עוגן בתוך המים הסוערים של חייהם - מחזיקים סטינג וגבולות ברורים, באופן אסרטיבי ונוכח אך לא אימפולסיבי, בכבוד ותוך הפחתת שיפוטיות - גדל הסיכוי שיתפתח אמון ושהנערים יתמסרו לתהליך.

גם אנחנו וגם הם, לא יכולים לבד

במהלך השנה העברתי תהליך של מיניות וגבריות מיטיבה לקבוצת נוער עובר חוק במסגרת תוכנית חינוכית. בקבוצה היה נער שבאופן קבוע שיתף סיפורים קשים ולא מותאמים, עם תיאורים של אלימות וניצול. הוא נורא בלבד אותי כי לצד הסיפורים הוא היה ממש בעניין של המפגשים, שיתף פעולה ועמד בחוזה הקבוצתי.

הייתי מסיים כל מפגש עם תחושה קשה ומעורפלת, לצד רצון שאותו נער לא יגיע למפגש הבא. היום ברור לי שהייתי צריך לשתף ולהתייעץ על המקרה אבל באותו הזמן עלו בי קולות של "אף אחד לא יבין אותך", "אתה יכול להסתדר לבד", "זה לא כזה עניין".

לקחו לי שתי פגישות נוספות כדי להבין שאני חייב להיעזר ולהתייעץ, ובאמת - כשזה קרה, הצלחתי לראות שאותה דינמיקה של פגיעה שתיאר הנער במפגשים השתחזרה והתקיימה בתוכי. וכמוהו גם הרצון להסתדר לבד.

נערים בסיכון מביאים תנועה נפשית חזקה שהם למדו מחייהם - לפיה אין מי שיכול להבין אותם. עבודה עם נוער כזה טומנת בחובה את האפשרות לשעתק את הדינמיקה הזו אלינו, אנשי ונשות החינוך. בשביל לשבור את הדינמיקה הזו אנחנו חייבים להיעזר - בהדרכה, בקולגות, ולשבור את מעגל הבדידות הזה, כדי שיהיו לנו משאבים להיות שם עבורם באופן מיטיב שהולם את צרכיהם.

להאמין בטוב שלהם

אני מעביר סדרת מפגשים לסגל ולטירונים בבסיס "חוות השומר" שמטרתו הפחתת הטרדות מיניות. באחד המפגשים עם הטירונים דיברנו על אפקט הצופה מהצד, שאלנו איך יכול להיות שאנשים לא עוצרים פגיעה כשהם רואים אותה. התייחסתי כדוגמה באירוע הקשה של האונס במלון הים האדום באילת. איך יכול להיות שעשרות בחורים ראו את הפגיעה ולא עצרו אותה? אבל הטירונים העדיפו להגן עליהם במקום לגנות אותם. ואני מצידי כעסתי והתאכזבתי, איך הם לא מסוגלים לראות את העוול המובהק כאן?

ומתוך העצב עצרתי את הויכוח ביננו (שלא הועיל בשום צורה) ושיתפתי אותם בזה שהסיפור הזה פשוט עצוב לי. הזמנתי אותם לרגע רק להיות עצובים על זה שאירוע קשה כל כך התרחש. "זה באמת עצוב" הם אמרו לי, ומשם כל הדיון השתנה, הם הצליחו להתחבר.

וזו מהות העבודה עם נוער בסיכון, אנחנו חייבים להאמין בהם ובטוב שבהם, לראות דרך החומות ולדבר אל המקום הפגיע והרוצה בטוב שנמצא בתוכם.

מיניות היא קצה קרחון של איזה אדם אני בתוך יחסים, ומתוך כך, שינוי מהותי קורה בתוך שינוי דפוסי היחסים. הדבר הזה נכון פי כמה בתוך המפגש עם נוער בסיכון, שחוה בהכללה יחסים לא יציבים ואף פוגעניים מילדות.

העבודה הזו דורשת הרבה מאוד תמיכה ומשאבים, לצד כבוד, אהבה ואמונה ביכולתם של הנערים להשתנות.

זה לא מה שתכננתי! מה לעשות כשסדנא מתפרקת?
אלפי גלברד, מוביל ארגון "כל השאלות נכונות", עו"ס ופסיכולוג.
מחבר הספרים "בלי בננה: הנחיית מיניות בריאה לקבוצות נוער" ו"כל
השאלות נכונות: מיניות, זוגיות וגיל ההתבגרות".

אנחנו משקיעות הרבה אנרגיה בלמנוע מסדנאות להתפרק: מפגשי הכנת צוות, מייל מקדים להורים, הכנת מגוון פעילויות ועוד ועוד. ועדיין סדנאות מתפרקות. לכולנו. לא נוכל לשלוט בכל אלמנט, ומפגשים עם נוער סוער בתחום מעורר חשש הם תמיד במרחק קטן מאירוע גדול: נער שמושך מכנסים לנער אחר, נערה שנזכרת בחווית פגיעה, שיח אלים מדי שאי אפשר לעבד בחדר, התרגשות גדולה ולא מווסתת, מורה שמתערבת בצורה לא נעימה ואלף ואחד אירועים אפשריים אחרים.

ההשקעה במניעת התפרקות היא חשובה, אבל מתוך הבנה שרגעי משבר בסדנא הם בלתי נמנעים בטווח הארוך – נרצה להשקיע גם בהכנה עצמית אליהם. בהרצאה הקצרה שהתקיימה ביום העיון הצגנו שלושה תיאורי מקרה ודרכם הכרנו חמישה כלים מרכזיים שעשויים לעזור לנו באותם רגעים:

מעגלי תגובה – אנחנו לא צריכות לדעת מראש איך להגיב לכל אירוע. "מעגלי תגובה" היא מסגרת מחשבה שעוזרת לנו לצאת מההלם כשמשהו לא צפוי קורה דרך פעולה סביב השאלה המנחה: "איזה עוד גורם צריך יחס?". כשמשהו לא צפוי קורה, נוכל להסתכל מסביב ולהתחיל לפנות אחד-אחד לכל גורם חדש שאנחנו מאתרות: הפוגע, הנפגע, הקבוצה, אנחנו-המנחה, היועצת, הצוות החינוכי, ההורים, ועד, הנהלה, פיקוח וכולי וכולי... לכל אירוע יהיו מעגלי תגובה אחרים בהתאם לסיטואציה ולתפקיד שאנחנו מחזיקות, אבל אם נחזיק את המחשבה המנחה של מעגלים נוכל לצאת מהשוק הראשוני ולהתחיל לפעול, לפנות לכל גורם בתורו ולחזור שוב ושוב על הפניות, גם אם עדיין אין לנו את כל התשובות עדיין. עצם הפניה תתחיל את שרשרת התגובה.

איש צוות נוסף – נוכחות של איש צוות נוסף בסדנא היא נכס, גם אם לפעמים זה לא נח. אם אנחנו מנחות חיצוניות זאת גם הנחיה מחייבת מטעם שפ"י ומשרד החינוך. איש צוות נוסף עוזר להרגיע את ההתרגשות הנוער ואת החששות של הצוות וההורים; הוא משמש כעוד זוג עיניים בוגרות שיוכלו לדווח על מה התרחש בסדנא מול הנטייה של מתבגרים לתאר רק משפטי מחץ; במקרים של התפרקות נוכל להתפצל – איש הצוות ילווה צד אחד מחוץ לכיתה ואנחנו נשאר עם הקבוצה, ובמקרים בהם יש צורך בהמשך טיפול מבית הספר הוא ישמש כנציג שהיה בסדנא וראה הכל. איש צוות נוסף שומר על כל הצדדים והוא כלי קריטי לרגעים קשים.

עצירה מלאה – יש סדנאות שהדבר הכי טוב בשבילן הוא להגמר. זה מפחיד לעצור סדנא: יכעסו עלי? אולי לא ירצו לשלם לי? יחשבו שאני לא מקצועית מספיק? אבל יש תהליכים לא מוצלחים ואף פוגעים. לפעמים הנוער פוגע בנוער אחר, חושף תכנים אלימים שאנחנו לא מצליחות להוביל לעיבוד, ולפעמים הנוער חוצה קווים אדומים שלנו. במקרים האלו חשוב שנוכל לעצור, לחלץ את עצמנו ואת הנוער מסיטואציה לא נכונה ולא טובה.

קבלת גיבוי מלמעלה – אם נדע שהמדריכה, המנהלת או היועצת האחראית סומכת על שיקול הדעת שלנו בשטח יהיה לנו הרבה יותר קל לקבל החלטות ברגעי התפרקות. מומלץ מאוד לפנות למי שאחראית עליך ולשאול: אם אני אחליט להפסיק את הסדנא באמצע – מה תחשבי? את סומכת עלי שאקבל את ההחלטה הנכונה? לדעת שיש לנו גיבוי ושסומכות עלינו יתן לנו את האומץ ואת רוחב הנשימה לקבל החלטות טובות יותר ולסיים מצבים בעייתיים מוקדם. ואם נדע שאין לנו גיבוי, זה ישפיע על ההחלטה לאילו סיטואציות להכנס.

להפוך את הקושי למטרה – התנגדות של בני נוער לתכנים של מיניות עשויה להיות מאוד מערערת. אנחנו עשויות לחוש אשמה או חוסר ביטחון לגבי עצמנו או לגבי התוכן שהבאנו. חשוב לזכור שההדיפה שלהם/ן נובעת ברוב המקרים לא מחוסר עניין או רצון – אלא מחשש, כמנגנון הגנה מול נושא זר שלמדו לפחד ממנו. אנחנו לא רוצות לשתף פעולה עם ההתנהגות הנמנעת של נוער, כי אז נחזק את האמירה שהנושא כל כך מאיים ומפחיד שאי אפשר לדבר עליו, גם לא עם אשת מקצוע בסיטואציה בטוחה. כאן רצוי להזכיר לעצמנו שרגשות שליליים בחינוך למיניות בריאה הם לא דבר שאנחנו צריכות להתחמק ממנו: מבוכה, אי נעימות, קושי, חשש, קנאה – הם כולם חלק מהסדנא. במקום להתחמק מהרגשות האלו, נרצה להתמקד בהם ולעבד אותם: מה כל כך מפחיד? למה קשה לשמוע ולדבר על זה? אנחנו רוצות להבין ולהכיל את הקושי – אבל גם לאתגר אותו.

זה בסדר שסדנאות יתפרקו, זה חלק מהעניין. כשסדנא מתפרקת נרצה לנסות להבין מה קרה, לשפר מה שאפשר – ולסלוח לעצמנו בנדיבות על מה שלא. בהצלחה!

מחקר: השפעת המלחמה והחשיפה למידע חדשותי ולתכנים אודות פגיעות מיניות בזמן מלחמה על נערות ונשים צעירות בישראל

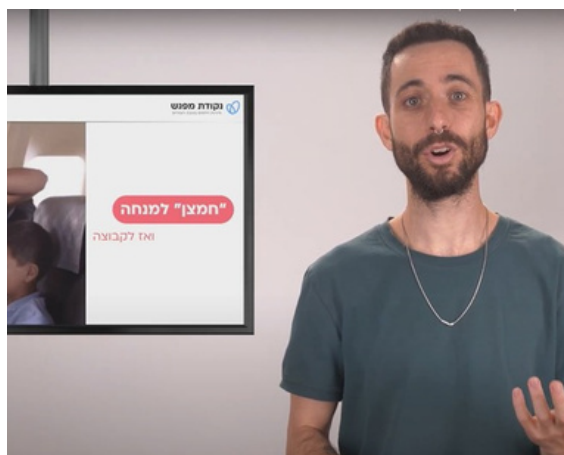
רוני נוף מלץ, מנהלת מרכז הידע והפעולה בעמותת ['נשים לגופן'](#). עו"ד, בעלת תואר ראשון ושני במדעי המדינה.

מאז פרוץ המלחמה נשים ונערות בישראל חשופות לתכנים קשים בכל ערוצי החדשות וברשתות החברתיות. תכנים רבים מציגים ועוסקים בפגיעות מיניות ומגדריות קשות ביותר שהתרחשו ומתרחשות מאז ה-7 באוקטובר. בנוסף, אנו עדותים להכחשה והתעלמות מאותן פגיעות קשות מצד גופים בינלאומיים. הקשבה לנשים ונערות בעבודת השטח שלנו גילתה כי החשיפה הזו מעוררת תחושות קשות, חרדות ופגיעה משנית בתחושת הביטחון האישי שלהן. לכן, ביצענו במהלך יוני 2024 מחקר מקיף, בעברית ובערבית, בקרב נערות וצעירות בגילאי 16-26, לבחינת השפעת המלחמה והחשיפה למידע ברשתות ולתכנים אודות פגיעות מיניות בזמן המלחמה עליהן. למחקר שלוש מטרות עיקריות: להקשיב לקולן ולחווייתיהן של נערות ונשים צעירות כדי להבין טוב יותר את ההשפעות עליהן; לדייק מענים ולהתאים את עבודת השטח הסדנאית שלנו ואת תוצרי הידע הבאים שלנו לצרכים הנוכחיים; להוות בסיס לתכנון עשייה עתידית שלנו ושל גופים חינוכיים וטיפוליים נוספים.

המחקר נערך, בעברית ובערבית, בקרב 1001 נשים צעירות ונערות, יהודיות וערביות, בגילאי 16-26. בחרנו לערוך את המחקר בקרב צעירות ונערות בשל נוכחותן הרבה והמשמעותית ברשתות החברתיות דרך הטלפונים הניידים. המשיבות השיבו על שאלות הקשורות למידת החשיפה שלהן למידע חדשותי ולתדירות והרגלי השימוש שלהן ברשתות החברתיות מאז ה-7.10.23. המחקר בחן את הקשר בין מידת החשיפה למידע חדשותי ומידת השימוש ברשתות החברתיות לבין שינויים במצב הרגשי והנפשי של צעירות בישראל. המחקר בחן שינויים בתחושת הביטחון האישי שלהן, בהרגלים שלהן ובחיי היומיום שלהן, כגון שינויים בדפוסי אכילה או בווסת. בנוסף, בחן המחקר את ההשפעות של תקופת המלחמה והחשיפה למידע החדשותי על מיניותן של המשיבות ועל מערכות היחסים שלהן. ממצאי המחקר מעידים על שינויים משמעותיים בתחושת הביטחון, בהרגלים ובמערכות היחסים של המשיבות ובפגיעה משמעותית ברווחתן הנפשית. כך, למשל, 35% מהמשיבות חשו שינוי בפערים בחשק המיני בין לבין בן. ת. הזוג שלהן מתחילת המלחמה, וכ-1/3 (28%-36%) העידו על שינויים ברצון שלהן באינטימיות או על שינוי בחשק המיני שלהן. נתוני המחקר המלאים יפורסמו ממש בקרוב. מוזמנות.ים לעקוב אחרינו!

מאז הקמתה בשנת 2005, [נשים לגופן](#), פועלת לקידום בריאותן, רווחתן וזכויותיהן של נשים ונערות בישראל. אנו מובילות עשיית שטח מגוונת לצד כתיבה ופרסום תוצרי ידע וקידום מהלכים של שינוי מדיניות. נשים לגופן מפעילה [מרכז מידע](#) עשיר על מיניות ובריאות של נשים ונערות.

קורס הצעד הבא - כלים מתקדמים

למפגש חינוכי משמעותי

נקודת מפגש

קורס דיגיטלי חדש שנותן כלים למפגש חינוכי משמעותי מתוך התבוננות ברבדים הסמויים שבמפגש עם נוער. הקורס בנוי מ-5 הרצאות ממוקדות. [עלות מיוחדת לחברות וחברי אגודה - 150 ש"ח בלבד.](#)

[לפרטים נוספים והרשמה](#)

הרשמה מוקדמת
עד ה-10.7
600 ש"ח הנחה

הרשמה להכשרה המקיפה ביותר בארץ בנושא מיניות בילדות

התפתחות מינית, חינוך מיני ומוגנות מינית החל מהגיל הרך ועד סוף בית ספר יסודי.

הכשרה היברידית (פרונטלי ומקוון)
96 שעות לימוד
מסלול בוקר ומסלול ערב
נובמבר 2024

מרכז **אינא**
ד"ר חן קוביץ' מיססה

הכשרה מקצועית בנושא מיניות בילדות

מרכז אינא

הכשרה המקיפה ביותר בארץ בנושא מיניות בילדות: התפתחות מינית, מוגנות מינית וחינוך מיני בגיל הרך ובגילי בית ספר יסודי. ההכשרה בנויה מ-96 שעות לימוד פרונטליות ומקוונות ותחל בחודש נובמבר.

[לפרטים נוספים ולהרשמה](#)

השתלמות מקוונת משולבת
אוקטובר 2024

מיניות ילדים ומתבגרים

לאנשי חינוך וטיפול ללמוד בזמן ובדרך שלך

• למידה עצמאית בדרך שלך
• 80 שעות אקדמיות

מידע אמין על מין
המרכז הישראלי לחינוך מיני
בית גומא, גבעתיים, קריית הירון

השתלמות מקוונת משולבת על מיניות

ילדים ומתבגרים

מידע אמין על מין

מידע אמין על מין - המרכז הישראלי לחינוך מיני מזמין אתכם להשתלמות מקוונת משולבת. למידה באמצעות הרצאות מוקלטות איכותיות ומקצועיות ומפגשים למתן כלים, תרגול טכניקות להתערבות בבית, בכיתה ובקליניקה.

[לפרטים נוספים ולהרשמה](#)

קול קורא למלגאיות בתוכנית ללימודי מגדר באוניברסיטת בר אילן

לנשים מהחברה הערבית, החברה החרדית
והחברה האתיופית. הגשת מועמדות עד לתאריך
27.8.24.

[לפרטים נוספים](#)

עד כאן להפעם.
לפרסום במידעונים הבאים, או לכל רעיון או עניין אחר, מוזמנות ים לפנות אלינו במייל
sexed.aguda@gmail.com.

שיהיה אוגוסט שקט ובתקווה לבשורות טובות במהרה.
להתראות במידעון הבא.

עורכות:
עתר רוזנפלד, ד"ר נטע ארנון שושני

